

Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди

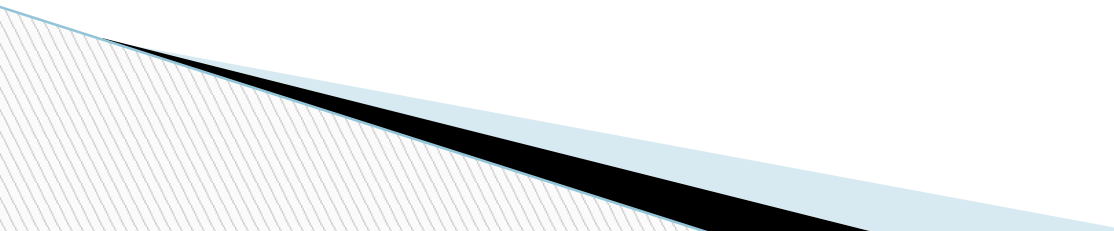
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ БІОЛОГІЇ

Блок дисциплін вільного вибору
для здобувачів ОР “Магістр”

Кафедри, які забезпечують викладання навчальних дисциплін даного блоку:

- Кафедра зоології
- Кафедра ботаніка
- Кафедра анатомії та фізіології тварин та людини імені Я.Р. Синельникова

Дисципліни, які входять до блоку:

- Основи інтродукції та акліматизації рослин
 - Протистологія
 - Етологія
 - Теоретичні основи паразитології
 - Обмін речовин і гуморальна регуляція та механізми адаптації
-

Основи інтродукції та акліматизації рослин

- **Викладач:** старший викладач кафедри ботаніки **Бенгус Юрій Володимрович**
- На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5 кредитів ЄКТС **150** годин.
- **Мета та завдання навчальної дисципліни:**
Метою викладання навчальної дисципліни «**Основи інтродукції та акліматизації рослин**» є формування у студентів системи знань у вивченні біоекологічних, морфологічних, декоративних особливостей рослин з метою їх інтродукції і акліматизації.
Основними *завданнями* вивчення дисципліни «**Основи інтродукції та акліматизації рослин**» є формування у студентів повного і стійкого уявлення про акліматизацію і інтродукцію рослин.
- **Силабус дисципліни за посиланням:**
http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Fak_prirodnychy/Silabus/botanika-5.pdf

Основи інтродукції та акліматизації рослин

Під час вивчення дисципліни ви

□ Дізнаєтесь:

- про аналоги фізико-географічних зон України з метою інтродукції та зони інтродукційних можливостей;
- методи інтродукції і акліматизації;
- асортимент рослин-інтродуцентів і їх біоекологічні особливості.

□ Навчитесь:

- проводити інтродукційний пошук рослин;
- визначати біоекологічні особливості рослин та на їх основі складати асортимент видів для використання у господарстві.

ПРОТИСТОЛОГІЯ

- **Викладач:** доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри ботаніки **Леонтєв Дмитро Вікторович**
- На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС **90** годин.
- **Мета** навчальної дисципліни: формування цілісного уявлення про особливості організації, еволюційну історію, різноманіття та особливості систематики **нижчих еукаріотичних організмів (протистів)**.
- Основними **завданнями** навчальної дисципліни є:
 - формування уявлення про неможливість поділу нижчих еукаріотів по традиційних царствах тварин, рослин та грибів, так само як і їхнього об'єднання у єдине царство Protista чи Protoctista;
 - Детальне ознайомлення з особливостями структурної організації і таксономічним різноманіттям нижчих еукаріотичних організмів;
 - закріплення навичок збору та ідентифікації нижчих еукаріотів.

Силабус дисципліни за посиланням:

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Fak_prirodnychy/Silabus/botnika-5.pdf

ПРОТИСТОЛОГІЯ

Під час вивчення дисципліни ви

Дізнаєтесь:

- унікальні особливості будови клітин протистів, не відомі у вищих еукаріотів;
- перелік одноклітинних предків багатоклітинних тварин, справжніх грибів та вищих рослин;
- принципи філогенетичної систематики та еволюційну історію нижчих еукаріотів.

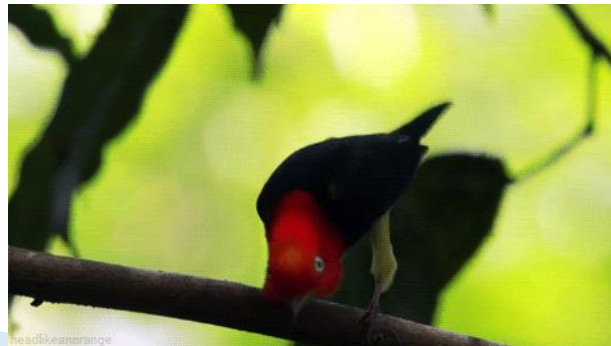
Навчитесь:

- визначати типи організації тіла, клітинних покривів, структур, відповідальних за рух, екскрецію, світлочутливість, живлення та фотосинтез, типи клітинного поділу у різних групах протистів;
- проводити ідентифікацію класичних видів за допомогою навчальних визначних ключів;

Етологія

- **Викладач:** доктор біологічних наук, професор кафедри зоології **Харченко Людмила Павлівна**
- На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС 90 годин.
- **Мета та завдання навчальної дисципліни:** сформувати у студентів науковий підхід до розуміння становлення і розвитку психіки тварин, яка є основою елементарної розсудливої діяльності тварин
- Основними *завданнями* вивчення дисципліни «**Етологія**» є розкриття процесів розвитку психіки у філогенезі та онтогенезі, а також питання, пов'язані з біологічними передумовами антропогенезу. Детально розглядаються умови виникнення психічних процесів та етапи їх розвитку, становлення соціальності у тваринному світі як передумова соціуму людини, а також відносини між тваринами в угрупованнях, перебудованих на ієрархічному принципі та принципі територіального розподілення ресурсів.
- **Силабус дисципліни за посиланням:**
- http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Fak_prirodnychy/Silabus/zoologia-6.pdf

Етологія

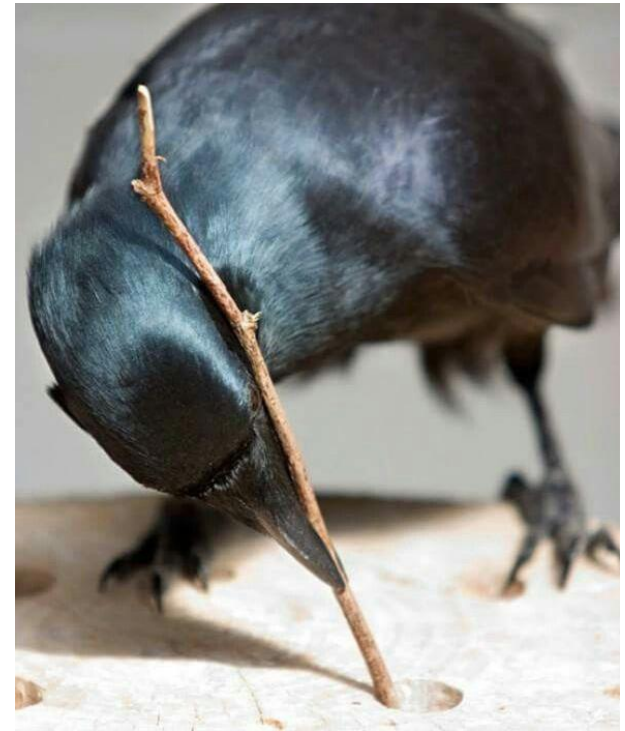
Під час вивчення дисципліни ви

Дізнаєтесь:

- основні проблеми етології;
- концепції і моделі класичної етології і сучасну їх інтерпретацію;
- об'єктивні методи вивчення поведінки і психіки тварин;
- індивідуальні форми поведінки тварин;
- суспільна поведінка тварин;
- здібності тварин до узагальнення та абстракції;
- порівняльну характеристику і морфологічні основи розсудливої діяльності тварин.

Навчитесь:

- аналізувати результати експериментальних досліджень;
- володіти основними методами дослідження поведінки тварин;
- володіти методами з вивчення здатності тварин до екстраполяції направлення руху харчового подразника, який зникає з поля зору.

Теоретичні основи паразитології

Викладач: кандидат біологічних наук, доцент кафедри зоології

ХНПУ імені Г.С.Сковороди *Брезгунова Ольга Олександрівна*

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 4 кредити ЄКТС 120 годин.

«**Теоретичні основи паразитології**» складено відповідно до програми нормативної навчальної дисципліни для підготовки фахівців за ступенем «Магістр» зі спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія, здоров'я людини), загальний обсяг складає 120 год, з них 40 аудиторна, 80- самостійна робота.

Метою викладання навчальної дисципліни «*Теоретичні основи паразитології*» є поглиблення теоретичних знань студентів про сутність і прикладні аспекти медичної та ветеринарної паразитології. Узагальнення інформації про основні паразитарні захворювання, вивчення взаємодії між паразитом та хазяїном, вдосконалення знань про профілактику та сучасні засоби лікування паразитарних захворювань.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «*Теоретичні основи паразитології*» є створення системного підходу щодо розуміння паразитичних організмів на основі уявлень про будову, функціонування та взаємодію в системі хазяїн-паразит; формування поглядів на еволюцію паразитів, як складову частину природи; розширення уявлення про цикли розвитку вільноіснуючих і паразитичних тварин різних таксономічних груп; створення єдиної системи знань про зв'язки між живими організмами

Силабус дисципліни за посиланням:

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Fak_prirodnychy/Silabus/zoolohiia-6.pdf

Теоретичні основи паразитології

Під час вивчення дисципліни ви

Дізнаєтесь:

- структуру паразитарних систем на різних рівнях організації живої матерії;
- морфо-фізіологічні властивості паразитів і значення порушень основних принципів їх функціонування у виникненні патологічних процесів у людини і тварин;
- значення процесів, які відбуваються на організмовому рівні організації життя під впливом паразитів;
- цикли розвитку паразитичних тварин, шляхів їх потрапляння до організму людини;
- екологічні зв'язки паразитичних організмів із середовищем існування та чинники, що регламентують їх географічне поширення;
- фізіологію процесів взаємодії організмів паразита і хазяїна, механізми впливу на ці процеси

Навчитесь:

- пояснювати закономірності проявів життєдіяльності паразитичних організмів;
- розумінню процесів патогенезу паразитичних та інших хвороб людини;
- можливості пояснювати значення паразитів у виникненні хвороб людини та тварин;
- визначати вплив екологічних факторів на розвиток паразитарної інвазії та стан здоров'я людини та тварин;
- застосовувати клінічні, ветеринарні, та інші методи визначення паразитарної інвазії.

О.Ю. Мухіна, О.В. Антоненко

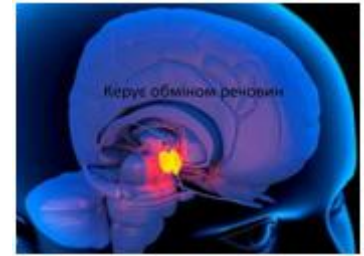
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПАРАЗИТОЛОГІЇ

навчально-методичний посібник

Навчально-методичний посібник «Теоретичні основи паразитології» розроблений з метою надання методичної допомоги студентам природничих спеціальностей для засвоєння матеріалу з основ паразитології. У посібнику надано біологію, екологію, систематичне положення, цикли розвитку, патогенез, медичне та ветеринарне значення основних видів паразитичних тварин. Надано перелік питань для самостійного опрацювання матеріалу. Посібник розрахований на студентів природничих спеціальностей, біологів-практиків, учителів загальноосвітніх шкіл.

Обмін речовин і гуморальна регуляція та механізми адаптації

- **Викладач:** кандидат біологічних наук, доцент, професор кафедри анатомії і фізіології людини імені Я.Р. Синельникова **Комісова Тетяна Євгенівна**
- На вивчення навчальної дисципліни відводиться **5** кредитів ЄКТС **150** годин.
- **Мета та завдання навчальної дисципліни:**

Метою викладання навчальної дисципліни «**Обмін речовин і гуморальна регуляція та механізми адаптації**» є формування у студентів цілісного уявлення про регуляторні механізми забезпечення гомеостазу та єдності нейро-гуморальних механізмів регуляції функцій організму, ознайомлення студентів з основними закономірностями і механізмами стресу і адаптації організму до мінливих умов внутрішнього і навколишнього середовищ.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни «**Обмін речовин і гуморальна регуляція та механізми адаптації**» є розкрити основні поняття метаболізму, сформувані у студентів загальні уявлення про механізми дії гормонів, їх функції, зміни гормонального статусу організму при порушенні секреції гормонів та визначати роль ендокринних залоз у регуляції вісцеральних функцій організму людини. сформувані цілісне уявлення про стрес як фізіологічне явище, надати ґрунтовні знання про механізми виникнення та формування стресу, про механізми, які містяться в основі резистентності до стресорних впливів, освоєння студентами основних принципів і теоретичних положень адаптації

Обмін речовин і гуморальна регуляція та механізми адаптації

Під час вивчення дисципліни ви
Дізнаєтесь:

- *про гормональну регуляцію вуглеводного, білкового, жирового обміну, а також водно-сольового балансу при фізіологічному та патологічному станах організму (наприклад, при ожирінні, діабеті, тощо);
- *про гормональну регуляцію фізичного, розумового розвитку;
- *про гормональну регуляцію статевих функцій у чоловіків та жінок у різні періоди розвитку;
- *гормони та процеси старіння;
- *що таке стрес, чинники, що його викликають, механізми стресових реакцій на клітинному та організмовому рівнях, вплив хронічного стресу на здоров'я людини;
- *про фізіологічні основи адаптації (наприклад, до фізичних навантажень). Відмінності процесів адаптації й стресу.

Навчитесь:

- *визначати вміст цукру в крові за допомогою глюкометра;
- *визначати свій основний обмін та енергетичні витрати розрахунковими методами при різних функціональних станах організму;
- *об'єктивним методом оцінки рівня стресу за станом серцево-судинної та дихальної систем;
- *визначати свій хронотип та встановлювати критичні і сприятливі періоди в індивідуальних добових циклах;
- *методам оптимізації рівня стресу (раціональне харчування, рухова активність, арт-терапія, тощо).

